

Čas 2.

Podešavanje Illustratora

ADOBE ILLUSTRATOR pruža Vam nekoliko načina da personalizujete Vaše radno okruženje. Premda se to desilo veoma rano u Vašoj Illustrator karijeri, sada ćemo iskoristiti vreme da istražimo ove opcije. Sada će nas osnovno razumevanje voditi do kasnije potpunog shvatanja.

Različiti načini kojima možete prilagoditi Illustrator Vašim potrebama mogu se grupisati u dve kategorije: opšti (globalni), tj. podešavanja koja se upotrebljavaju u svakom Illustratoru i svaki put kada ga koristite i dokument-specifični, tj. opcije koje imaju uticaja samo na pojedini fajl.

U ovom času naučićete sledeće:

- Podešavanje Illustratorovih preferenci
- Prilagođavanje prečica sa tastature
- Document Setup opcije
- Lenjire, vodice, mreže
- Dva startup fajla.

Čas 2.

Podešavanje Illustratorovih preferenci

Ako je Illustrator korišćen od kraja zadnjeg časa, resetujte preferences fajl do njegovih podrazumevanih podešavanja. (Ako ste zaboravili kako, ili ste nesigurni, možete naći uputstva iza referensne karte ispred knjige). Brisanjem postojećeg fajla, kada se program sledeći put startuje prisiljavate Illustrator da kreira novi preferences fajl. Novi fajl koristi podrazumevana podešavanja. Važno je da znate šta je preferences fajl i kako radi.

Prefs, kao što se možemo odnositi prema fajlu, je zapis različitih podešavanja koja Vi određujete. Kako želite da palete budu uređene, da li više volite da radite u pointima ili inčima ili centimetrima ili pikselima, koji hard drav bi trebalo Illustrator da koristi da podrži njegovu memoriju, kako će se zvati fajlovi kada ih sačuvate, i mnoštvo drugih izbora biće sačuvano za Vas. Fajl se ažurira svaki put kada napustite program. Kada sledeći put startujete Illustrator, Prefs fajl učitava i pokreće predmete podešene na način kako ste ih poslednji put ostavili, štiti Vas od problema ponovne izmene svakog od njih. Preferences pripada grupi opštih (globalnih) podešavanja-one utiču na svaki Illustratorov otvoreni dokument u programu.

Napomena

Za Windows i Mac OS 9, naći ćete Preferences pod Edit menijem. Mac OS X, međutim, izlistava komande pod Illustrator menijem.

Kroz ovaj čas, resetovaćemo Prefs do podrazumevanih podešavanja. Ali odmah ćemo pogledati neke od izbora, tako da možete razmišljati o njima dok radimo u Illustratoru. Na kraju Časa 24, "Uvećavanje efektnosti animacijom", verovatno ćete imati lepe ideje o tome kako želite da podesite preferences i koje opcije najviše bude Vaša čula. Čak ćete imati nekoliko predloga tokom časova. Meni komanda Edit, Preferences, General je smeštena na početku istraživanja Prefsa. (Mac OS X koristi komandu Illustrator, Preferences, General).

Pogledajte Prefs

Bolje nego da idemo kroz svaki checkbox posebno od deset preference prozora, pogledaćemo specifične preference koje su važne za početnike i srednje korisnike. Većina termina će u ovom delu izazvati mali ili nikakav osećaj tokom učenja Illustrator-a, zato ćemo zaobići tehnički žargon. Međutim, što se tiče kraja ovog časa, predstavićemo Vam posebna podešavanja koja bi trebalo da znate.

Ne činite nikakve izmene u Prefs u ovoj tački, sem ako želite da eksperimentišete, zato što ćemo ih na početku većine časova resetovati. (Uverite se da Vaša verzija Illustrator-a radi na isti način kao i naša).

Napomena

Možda ćete u narednom razmatranju videti neke termine koji Vam nisu bliski. Zapamtite ih, videćete ih ponovo, u kontekstu, i izgledaće Vam poznato.

Savet

Setite se da podrazumevane preference nisu izabrane slučajno. One su podrazumevane jer većina ljudi radi sa njima najviše vremena. Možete opstatи veoma dobro sa podrazumevanim vrednostima, ali izdvojite nekoliko da prilagodite Vašoj nameni jer će verovatno ponekad biti od koristi kada "skrenete s puta". Čitajte, učite i sećajte se. Kasnije, kada budete imali bolju predstavu o zahtevima Illustratora, bićete u mogućnosti da menjate preference i prilagodite ih svojim potrebama.

Zadatak: Pregledajte Preferences panele

Za trenutak pregledajmo različite opcije koje se mogu naći u Illustratorovom Preferences prozoru.

1. Otvorite General preferences prozor (videti sliku 2.1) selektujući ga u odgovarajućem meniju ili pritiskom na Command+K (Mac)/Control+K (Windows). Ovo je jedan od devet panela za prozor dijaloga Preferences. Za sada, zadržite preference kao što prikazuju podrazumevane vrednosti. Zapazite, međutim, dugme Reset All Warning Dialogs. Ako ste ikada kliknuli na prozor Ne prikazuj ponovo (Don't Show Again) kada ste dobili poruku upozorenja, ovo dugme će učiniti da se upozorenje ponovo pojavi.

Slika 2.1

Illustratorov General Preferences se može ponovo otvoriti sa prećicom sa tastature Command+K (Mac)/Control+K (Windows).

2. Kliknite na dugme Next da Vas odvede do Type&AutoTrace preferences panela. Učićete o ovim opcijama u Času 14, "Primena naprednih tipografskih tehnika". Do tada, podrazumevane vrednosti su perfektne.

Čas 2.

3. Kliknite na Next ponovo da biste otvorili Units&Undo, veoma važan skup preferenci (videti sliku 2.2). Dok radite sa Illustratorom, verovatno ćete naći da pojedine jedinice nisu Vaše omiljene jedinice mere. Ovde, možete izmeniti General jedinicu mere u inče, centimetre, piksele, i druge. Ovo utiče na lenjire, prozore dijaloga, alate i tako dalje. Ako Vaš računar ima dosta slobodne memorije, takođe ćete poželeti da podesite minimalan broj Undo stepena.

Slika 2.2
*Units&Undo
Preferences
upravljaju
jedinicama mere za
Illustrator*

4. Guides&Grid je preferences panel koji ćemo posetiti sada i tokom predstojećih časova. Selektujte ga iz pomoćnog menija (pop-up meni), ili kliknite na dugme Next. Prvo ćemo pogledati razmak mreže (videti sliku 2.3). Ponekad podrazumevane boje mogu biti neodgovarajuće u odnosu na boje sa kojima radite. Ovde ih možete izmeniti.

Slika 2.3
*Setite se ovog, čak i
kada vidite pt
(points) kao jedinicu
mere za Grid
Spacing. Illustrator
Vam omogućava da
unesete svoj izbor. Na
primer, jednostavno
ukucajte 1 da dobijete
jedno-inčni razmak.*

Podešavanje Illustratora

5. Kliknite na dugme Next da idete dalje. Opcije za Smart Guides&Slices su kombinovane za slučaj ponavljanja istih, možda, zato što ove dve mogućnosti nemaju ničeg zajedničkog. Smart Guides, o kojoj ćemo raspravljati kasnije u času, može biti i korisna i neugodna. Čineći ovde izmene često možete odrediti koji Slices će biti korišćen za web slike. Ovo ćemo obraditi u Času 22, "Kreiranje web grafika".
6. Otvorite Hyphenation prozor Prefsa, koji se koristi samo sa tekstrom. Ponovo, možete ignorisati ove preferences sve do Časa 14.
7. Preference za Plugins&Scratch Disk utiču na neke komande i mogućnosti koje su Vam dostupne u Illustratoru, kao i na celokupne performanse programa. Otvorite prozor Plugins su dodaci za Illustrator, kao što su filteri, efekti i posebni alati proizvedeni od strane drugih kompanija. To je kada kažete Illustratoru gde da ih traži. Program koristi scratch diskove da vratи memoriju. Ako imate više hard drajvova, ovde im dodelite redosled. Za najbolju performansu, perfektan je brz i prazan hard drajv. Nemojte koristiti pokretne medije za scratch diskove, kao što su Zip diskovi, ili mrežni drajvovi.
8. Selektujte Files&Clipboard preferences prozor iz pomoćnog menija. On poseduje veoma važne opcije, kao što su prikazane na slici 2.4. Ako radite sa Windowsom, ili ako su Vaši fajlovi možda poslani na Windows računar ili na Web, potrebno Vam je da im dodate dve ili tri karakteristične fajl ekstenzije koje označavaju fajl format. Radije, nego da to radite svaki put kada sačuvate novi fajl, možete da učinite da Illustrator radi to automatski. Selektujte Lower Case da se uverite da je ekstenzija čitljiva za sve računare. Čak i ako isključivo radite Macintosh operaciju, bićete u mogućnosti da prepozname tip fajla po pogodnoj ekstenziji. Praktično nema razloga da ne dodate ekstenziju fajla. U suprotnom, Illustrator Vas pita da li da ažurira povezan fajl (bolje nego da radi to automatski) što je obično najbolja ideja. U Clipboard Illustrator smešta podatke i objekte koje ste "isekli" ili kopirali. Pod nekim okolnostima PDF može štititi prozračnost, ali AICB bolje čuva izgled objekta. AICN bi trebalo da bude Vaš izbor ako radite sa Photoshopom. Sa AICB, možete odrediti da preciznost pravih prednjači, ili da celokupan izgled slika bude važniji.

Slika 2.4

Opciju koju ste izabrali za Clipboard utiče na Illustratorovu sposobnost da prebac artwork i prave u druge programe.

Čas 2.

9. Dugme Next će Vas sada odvesti do Workflow panela. Pogledaćemo upravljanje dokumentima u Času 24. U paketu, ove preference se koriste sa dokumentima, koji su smešteni na mrežnim serverima i može im pristupiti više osoba istovremeno.
10. Konačnom skupu preferenca ne može se pristupiti preko dugmeta Next ili pomoćnog menija. Zatvorite Preferences prozor dijaloga. Sada, iz Preferences pod-menija, selektujte Online Settings. (Setite se da ćete pronaći Preferences pod-meni pod Edit za Windows i Mac OS 9, ali on je pod Illustrator menijem za Mac OS X.) Ove preference upravljaju ponašanjem opreme koja Vam omogućava da se direktno konektujete na Adobe web sajt da vidite Illustratorove srodne predmete, materijale, downloade i vodiče. Podrazumevane vrednosti su obično u redu. Međutim, možete podesiti Adobe Online da automatski čekira Updateove prema spisku i da ih automatski instalira kad ih nađe.

Preference i Illustratorovo loše ponašanje

Ako se Illustrator loše ponaša pri startovanju, radi čudno, ili ne prepoznaće, dobra ideja je da prenestete Preferences fajl. Jednostavno, čišćenjem fajla rešavate ove probleme. Nakon što obrišete postojeći fajl preferenci, sledeći put kada startujete Illustrator on generiše novi fajl, koristeći unapred postavljene vrednosti od strane proizvođača.

Napomena

Prefs se ponovo ispisuju svaki put kada napustite Illustrator. Ove česte izmene mogu dovesti do oštećenja fajla. Naknadno, svaki put kada Illustrator loše radi, fajl se ne ažurira.

Preferences za srednje korisnike

Nakon što ste se upoznali sa Illustratorovim mogućnostima i možete pronaći svoj način kretanja, možemo reći da u narednih 22 i po časa, bićete bolje pripremljeni da donosite odluke u vezi preferenci. (Ponovo, tokom ovih časova ćemo resetovati Prefs). Kada znate kako želite da podesite Illustrator, evo načina da poštovate sebe nevolje i uštedite vreme. Napustite Illustrator, zatim izbrišite Prefs. Restartujte računar i podešite preference. Ne radite ništa kada napustite Illustrator nego podesite Prefs. Kopirajte novi preferences i sačuvajte ga negde drugde. Ako Illustrator ikada pogrešno startuje, možete obrisati oštećen fajl i zameniti ga kopijom ovog novog fajla. Ovaj korak Vas čuva od problema resetovanja Prefsa svaki put kada izbrišete fajl.

Podešavanje prečica sa tastature

Illustrator omogućava da kreirate sopstvene prečice sa tastature za većinu alata i komandi. Podrazumevane prečice uskladjuju se sa onim koje koriste drugi Adobeovi proizvodi, tako da ako radite sa Photoshopom, Livemotionom, ili GoLiveom, možda ne želite da ih menjate. Međutim, stvarno nema razloga da ih ne dodate listi.

Dodeljivanje prečica tastature

Postoji mnogo komandi i alata kojima nisu dodeljene prečice. Ako koristite komandu bez prečice, ponekad, ćete imati potrebu da joj dodelite jednu. Čak i prozor dijaloga ima svoju prečicu. Hajde sada da je koristimo: Command+Option+Shift+K (Mac)/Control+Alt+Shift+K (Windows). Nisu ništa duže od ovog. Prozor dijaloga prikazan je na slici 2.5.

Slika 2.5

Prozor dijaloga
(Keyboard Shortcuts)
ima dva panela, Tools
i Menu Commands

Da izmenite ili dodelite zasebne prečice, kliknite na ime kolone Shortcut. Ukucajte željenu komandu. Ako se kombinacija dirki već koristi, Illustrator će Vas upozoriti u dnu prozora dijaloga.

Čuvanje prečica sa tastature

Nakon što ste načinili izmene, ne zaboravite da kliknete na dugme Save da sačuvate svoja podešavanja. Takođe možete kreirati tekst fajlove prečica klikom na dugme Export Text.

Čas 2.

Savet

Kreirajte i odštampajte tekst fajl Vaših prečica koji može služiti kao pogodno uputstvo dok usklađujete izmene. Kartu sa podrazumevanim prečicama možete odvojiti od prednjeg dela knjige.

Podešavanje Document Setupa

Za razliku od Prefsa, koji ima uticaja na svaki otvoren dokument u Illustratoru, ova podešavanja odnose se samo na određeni dokument. Ona se sačuvaju sa tim fajлом i kada se fajl ponovo otvorи ona su primenjena. Prozor dijaloga Document Setup ima tri odvojena (ali povezana) panela. Desno od svakog panela su pet komandi. OK i Cancel, naizmenično, će prihvati ili ignorisati izmene koje ste načinili i zatvoriti prozor dijaloga. Prev i Next odvesće Vas do dodatnih panela Document Setupa. Page Setup otvara ovaj prozor dijaloga. Ovo je samo prečica tako da ne morate da napustate Document Setup da biste načinili izmene.

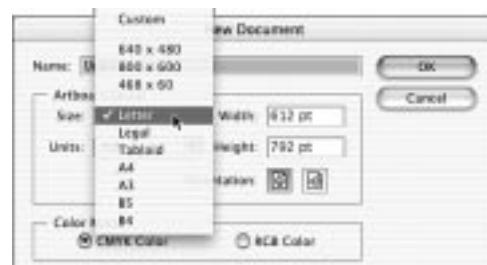
Idite do File, New meni komande ili koristite prečicu Command+N (Mac)/Control+N (Windows) i kliknite OK u prozoru dijaloga New Document. Ne možemo pogledati Document Setup ako nemamo dokument kojem ćemo pripojiti "podešavanja"

Opcije panoa za prikaz slike (Artboard)

Izaberite meni komandu File, Document Setup (koja nije dostupna sve dok dokument nije otvoren) ili koristite prečice tastature Command+Option+P (Mac)/Control+Alt+P (Windows). Videćete prozor dijaloga prikazan na slici 2.6.

Slika 2.6

Prikazana je Mac OS X verzija prozora dijaloga. Izgled je promenjen, ali opcije ostaju iste.

Gornja polovina prozora dijaloga prvenstveno se odnosi na celokupnu veličinu ilustracije, ne fizički na stranu na kojoj će biti štampana slika.

Podešavanje Illustratora

- Veličina (Size): Pomoćni meni ima i U.S i Evropske veličine strana, i opciju Custom. Kliknite i držite na meniju da vidite izbore.
- Jedinice (Units): Otvorite pomoćni meni, koji omogućava da izaberete između inča, milimetara, centimetara, pointa, piksela i pikasa. Ovo podešavanje neće izmeniti veličinu strane, ali će uticati na jedinicu mere na lenjirima i prozorima dijaloga. Vaš izbor ovde prelazi preko Prefs podešavanja za samo određen dokument.
- Širina (Width): Ako izaberete veličinu papira iz Size pomoćnog menija, ovo polje (i visina-Hight) biće automatski uneseni, i biće prikazano sa jedinicom mere određenoj u Unit. Ovdje možete uneti vrednost i veličina će biti automatski podešena. Ako unosite nestandardnu veličinu, selektujte Custom.
- Visina (Hight): Vidite Width
- Korišćenje Page Setup: Ova opcija pravi polja prozora dijaloga koja automatski prilagodava podešavanjima u prozoru dijaloga Page Setup (File, Page Setup). Čekirajte ovaj kvadratič i veličina ilustracije prilagodiće se veličini strane.
- Orientation: Illustrator je veoma pametan. On može da prepozna kad god imate veći broj u širini (Width) ili u visini (Hight), te da bi prilagodio odabraće ili Landscape ili Portrait (videti sliku 2.7). Ako želite da zamenite brojeve, kliknite na neselektovanu orijentaciju i Illustrator će podešiti dimenzije prema tome.

Slika 2.7

Levo je portret orijentacija; desno je landscape. Setite se poslednje posete muzeju umetnosti i uočite odakle termini potiču.

Donji deo prozora dijaloga određuje kako će stvari biti prikazane u prozoru dokumenta.

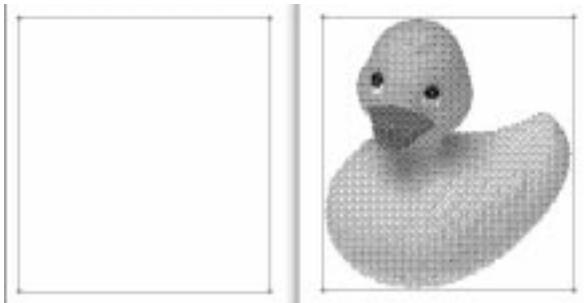
- Prikažite slike u Outlineu: Kada ste u Outline modu (pod menijem View), bilo koje rasterske slike koje ste smestili u Illustratoru pojavljuju se kao prazni pravougaonici. Ako čekirate ovaj kvadratič, videćete crno-belu verziju slike sa manjom rezolucijom. Ovo utiče samo na rasterske slike i nema uticaja u PreView mode. Slika 2.8 prikazuje razlike.

Čas 2.

Slika 2.8

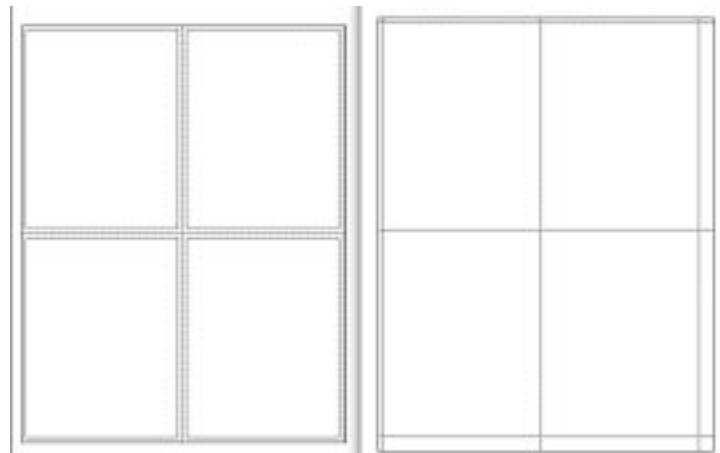
Levo je podrazumevani izgled rasterske slike u Outline izgledu. Desno, možete videti kako to izgleda ako ste izabrali Show Images

- Jedna puna strana(Single Full Page): Odaberite opciju kada je veličina artboarda i strane podešena.
- Tile Full Page: Kada je ilustracija (veličina artboarda) znatno veća od veličine strane, ova opcija će Vam prikazati šta će biti štampano na svakom posebnom listu papira. Ova opcija smešta stranu do strane, ignorirajući njihove margine. Samo one strane koje su potpuno ispunjene slažu se unutar artboarda, kao što je prikazano na slici 2.8.
- Tile Imageable Areas: Ako je artboard veći nego što je veličina određena u Page Setupu i morate da štampate ilustraciju na više papira, ovo može biti najbolja opcija. Illustrator prikazuje samo površinu strane gde može da se stampa, ravnajući ivicu do ivice preko artboarda, kao što je prikazano na lici 2.9.

Slika 2.9

Artboard je 17 do 22 inča sa obe strane, a Page Setup je podešen na veličinu papira pisma. Levo vidite Tile Full Pages, desno je Tile Imageable Areas.

Štampanje i opcije eksportovanja

Možete izabrati sledeći skup Document Setup opcija klikom na dugme Next ili koristeći pomoći (pop-up) meni u gornjem levom uglu prozora dijaloga, kao što je prikazano na slici 2.10. U ovom slučaju, koristite dugme Next.

Slika 2.10

Ove opcije pomažu da odredite kvalitet štampanog završenog rada

- Rezolucija Outputa: Kao što će biti razmatrano u Času 21, "Štampanje ilustracija", rezolucija određuje finoću štampanog izlaznog rada. Sposobnost štampača da proizvede detalj meri se u dpi (tačaka po inču). Ovde, Vi pomažete određivanju oblasti krivih kada stampate sliku. Normalno, podrazumevane vrednosti su sasvim dobre.
- Deljenje dugačkih pravih: Kao što ćete učiti u predstojećim časovima, prave određuju oblik i veličinu linija i objekata kod Illustratorove vektorske slike. Sviše složene prave mogu izazvati probleme kod uređaja za štampanje. Ako imate problem sa PostScript štampačem ili uređajem za podešavanje slike, čekiranjem ovog kvadratića možda ćete rešiti problem.

Savet

Ako nemate problema sa laserskim štampačem ili uređajem za podešavanje slike, ne delite prave ili ne menjajte rezoluciju outputa.

- Koristite štampačev podrazumevani ekran: Čekirana kao podrazumevana, ova opcija dopusta štampaču da odradi posao što je moguće bolje. Ekran podešavanju za štampač pripisuje linije po inču, koje mere sposobnost štampača da proizvede detalj.
- Kompatibilan Gradient i Gradientov prostor štampanja: Čekirajte ovaj kvadratić samo ako laserski štampač ili uređaj za podešavanje slike ima sposobnost PostScript Level 1.

Čas 2.

- Rasterizacija rezolucije: Kao što ćete videti u Času 19, "Rad sa rasterskim slikama i programima", kvalitet rasterske slike meri se u pikselima po inču (ppi), i u direktnoj je vezi sa kvalitetom slike. 300 ppi je odlično za većinu štampanih izlaznih radova.
- Mreža: objekti Gradient mreže, o kojima ćemo učiti u Času 8, "Korišćenje kontura, popuna, i gradijenata", sadrži veoma složene mešavine boja. Ovo podešavanje, obično 150 ppi, određuje njihovu izlaznu rezoluciju.

Prozračnost (Transparency)

Treći Document Setup panel obuhvata i izgled delimično prozračnih objekta na artboardu (gornja polovina) i kako se reproducuju kada se odštampaju (donja polovina). Naknadno pregledajte objekte, ova podešavanja ponašaju se kao specijalni efekti, kao dodavanje senki ili sjaja (sa kojima ćemo raditi u Času 18, "Rad sa filterima i stvarnim efektima"). Otvorite ovaj panel ili dugmetom Next ili iz pomoćnog menija. Neki primeri objekata sa prozračnošću su prikazani na slici 2.11.

Slika 2.11

Polu-mutni objekti, senke i sjaj su neke od sposobnosti prozračnosti u Illustratoru

- Veličina mreže: Prozračna mreža, koju možete prikazati ili sakriti preko menija View, omogućava da bolje vidite koji objekti imaju smanjenu neprozirnost na artboardu. Kao što možete videti na slici 2.12, čisto bela pozadina artboarda i okolni prostor su zamenjeni šarom šahovske table. Ova opcija određuje veličinu kvadrata šahovske table. Setite se da je mreža samo za korišćenje na ekranu, nikad se ne štampa.

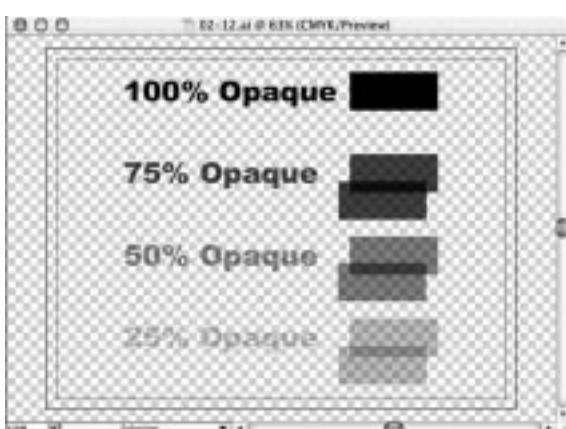
Podešavanje Illustratora

Slika 2.12

Prikazana je srednja veličina kvadrata (podrazumevana).

Primećujete kako se oni pojavljuju iza poluprovidnih objekata. Zapazite, takođe, da gde se ovi zamućeni objekti delimično preklapaju, mreža je manje vidljiva.

- Boje mreže: Dodajući svetlu, srednju, i tamno sivu, Illustrator omogućava da prikažete mrežu u različitim bojama. Ovo je pogodno kada je mreža u podrazumevanoj sivoj boji, koja je suviše zatvorena prema jednom ili više boja na slici. Otvorite pomoćni meni da vidite unapred odredene izbore.
- Uzorci boja: Smešteni su desno od uzorka veličine mreže i boje mreže. Kliknite na svaki da odredite tačne boje koje želite da koristite za mrežu. Gornji uzorak je za pozadinu; donji je za mrežu.
- Simulirani obojeni papir: Ako će ilustracija biti štampana na obojenom papiru, možete koristiti sledeće opcije. Čekirajte kvadrat, zatim kliknite na gornji uzorak boje da odaberete boju papira. Ova boja se neće stampati, ali će Vam pružiti mogućnost da vidite kako će rad izgledati (i odnositi se) sa bojama koje će biti štampane. Možete izabrati opciju čak iako niste prikazali mrežu.
- Kvalitet/brzina: Klizač omogućava da izaberete jedan od pet stepena za kvalitet štampanja. Prvo podešavanje (skroz levo) rasterizuje celu sliku. To je veoma dobro za složene ilustracije, sa dosta prozračnosti, i za slike niske rezolucije. Slike visoke rezolucije mogu oduzeti dosta vremena za štampanje i mogu stvoriti veoma velike fajlove. Drugo podešavanje zadržava jednostavne objekte kao vektore, ali rasterizuje objekte koji sadrže prozračnost. Srednje podešavanje rasterizuje samo prostor koji sadrži veoma složenu prozračnost. Četvrto podešavanje rasterizuje samo složene prostore, i može oduzeti mnogo vremena za proces. Podešavanje skroz desno upravlja svim vektorskima slikama kao vektorima, izuzev ako to nije moguće. Mada prizvodi najbolju moguću rezoluciju štampanja, ovo podešavanje zahteva i vreme i jaku memoriju. Nije prikladno za sisteme sa slabom memorijom.

Čas 2.

- Zaštita od preštampavanja kada je moguće: Preštampavanje se dogada kada se dva mastila nađu na istoj površini štampane strane. Kada se dva zamućena objekta preklapaju, karakteristično je da se samo boja gornjeg objekta štampa (odbacujući donju boju). Kada gornji objekt nije popotpuno zamućen, preštampavanjem dva poluprovidna mastila možete dobiti treću boju.

Zatvorite prozor dijaloga Setup klikom na Cancel. (Ova zatvaranja ne prate bilo kakve izmene). Ostavite dokument otvoren.

Lenjiri, vodice i mreža

Kada pripremate sliku za Illustrator, tačna mesta i odnosi između objekata mogu biti veoma važni. Illustrator nudi mnoštvo pomoći. Lenjiri se pojavljuju na vrhu i duž leve ivice prozora. Kada su vidljivi, možete kliknuti na lenjir, i prevući vodicu ka prozoru. Vodica može biti smeštena bilo gde u prozoru, ili udaljena od artboarda. Mreža je skup linija, vertikalnih i horizontalnih, na odstojanjima koje ste odredili u Illustratorovim preferencama.

Koristite prečice tastature da pogledate svaki od njih.

- Prikažite/sakrijte lenjire: Command+R (Mac)/Control+R (Windows)
- Prikažite/sakrijte mrežu: Command+' (Mac)/Control+' (Windows)
- Prikažite/sakrijte vodice: Command+; (Mac)/Control+; (Windows)

Zadatak: Podešavanje lenjira

1. Koristite prečicu tastature Command+R (Mac)/Control+R(Windows) da uključite ili isključite lenjire. Sada kliknite meni komandu View, Show/Hide Rulers. Po podrazumevanim vrednostima, Illustratorovi lenjiri imaju svoju početnu tačku (mesto od kog oni mere, nula-nula tačka) u donjem levom uglu artboarda.
2. Kada su lenjiri vidljivi, kliknite jednom na gornji levi ugao, gde se sreću horizontalna i vertikalna linija. To će izmeniti nula-nula tačku u gornjem levom uglu prozora, gde ste uparivo kliknuli. Ovo je tačno bez obzira da li je istovremeno prisutan zoom faktor; uvek će biti gde ste kliknuli.
3. Dvostrukim klikom na tačku vraćate nula-nula u donji levi ugao. Pokušajte sada.
4. Možete takođe kliknuti i vući od tog preseka do mesta početne tačke gde god želite. Kliknite na presek lenjira i vucite do gornjeg levog ugla artboarda. Kada dizajnirate za Web, ovo je najlogičnije mesto za početnu tačku, zato što web strane počinju od gornjeg levog ugla.

5. Da izmenite jedinicu mere za lenjire, možete da idete do preferenci. Units&Undo, ili možete koristiti Units pomoći (pop-up) meni u Artboard delu Document Setupa. Međutim, najlakši način da izmenite jedinicu mere lenjira je Control+click (Mac)/desni klik (Windows) na lenjiru i odabratiz contextual menija. Pokušajte sada, podešite lenjire u inče, kao što je prikazano na slici 2.13.

Slika 2.13

*Control+klik
(Mac)/desni klik
(Windows) na lenjir
da prokaže meni, i
zatim mišem vucite
do željene jedinice
mere i oslobođite
dugme miša.*

Zadatak: Korišćenje vodiča

Vodice su veoma korisne za ravnjanje stvari na artboardu. One su vertikalne i horizontalne linije koje mogu biti smeštene bilo gde na slici. One se ne štampaju, niti će biti vidljive na slici na Webu.

1. Kada su lenjiri vidljivi, pomerite kurzor na vrh prozora.
2. Kada je pokazivač iznad lenjira, kliknite i vucite naniže ka sredini artboarda. Trebalo bi da se pojavi podebljana plava linija.
3. Sada vucite vodiču od leve strane lenjira do sredine artboarda. Možete vući vodice sa selektovanim alatima iz Toolboxa. (Međutim, možete obično vući vodice kada je prozor dijaloga otvoren).
4. Pomerite kurzor nagore do menija View. Kliknite i vucite nadole do podmenija Guides. Možete videti komande prikazane na slici 2.14.

Čas 2.

Slika 2.14

Setite se da će se prečice sa tastature u meniju promeniti ako primenite sopstvenu kombinaciju tastera.

Po podrazumevanoj vrednosti, vodice su smeštene na mesto pre nego što oslobodite dugme miša. To Vas štiti od njihovog slučajnog pomeranja ili selektovanja. Ako je potrebno da premestite ili uklonite vodicu, potrebno je prvo da dodete do ovog menija i odčekirate komandu Lock (ili koristite prečicu). Vodice se mogu zatim prevući iz lenjira da ih uklonite.

Zadatak: Rad sa vodičima

Hajde malo da vežbamo rad sa vodičama:

1. Odaberite Unlock Guides iz menija View, dugme Guides.
2. Pritisnite V na tastaturi da aktivirate alat Move. (Ovaj alat se zahteva za premeštanje vodiča).
3. Pozicionirajte kurzor direktno na vrh vertikalne vodice. Videćete da se kurzor menja od uobičajene strelice do samo vrha strelice.
4. Kliknite i vucite vodicu do 4-inčne oznake na lenjiru, i zatim oslobodite dugme miša. Nije potrebno da budete tačni.
5. Pomerite horizontalnu vodicu do 10-inčne oznake na lenjiru.
6. Komande Hide/Show Guides i Clear Guides primenjuju se na sve vodice u dokumentu istovremeno. Odaberite komandu View, Guides, Clear Guides.
7. Iz Toolboxa, odaberite alat Rectangle. Vucite pravougaonik, bilo koje veličine, bilo gde na artboardu. Idite do meni komande View, Guides, Make Guides. Pravougaonik se transformiše u četverostranu vodicu.

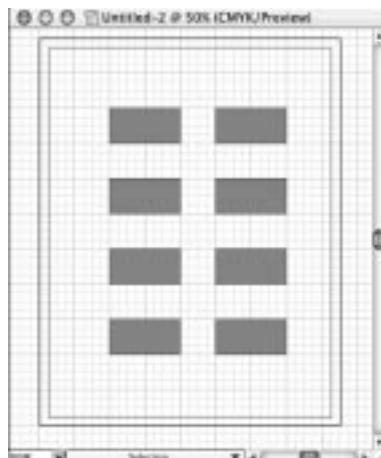
- Vratite se do menija i izaberite Release Guides. Pravougaonik će se vratiti u svoju prvobitnu formu. Bilo koji Illustratorov objekt ili linija može postati vodica.

Podešavanje mreže

Možete razmišljati o mreži kao o skupu vertikalnih i horizontalnih vođica koje rade zajedno, kao što je prikazano na slici 2.15. Međutim, mreža ima drugu mogućnost koja je stvarno izvanredna. Kada pomerate objekte na artboardu, možete ih "vezati" za mrežu. Kada ivica objekta sadrži par piksela linije mreže, on će preskočiti do linije. To je znak da je on poravnjan. Veoma je pogodno da budete sigurni da je nekoliko objekta poravnano vertikalno ili horizontalno, samo ih sve vežite za mrežu. Ne zaboravite da na jednom preseku para linija, objekti se mogu vezati i horizontalno i vertikalno u isto vreme.

Slika 2.15

Objekti vezani za mrežu, tako da su savršeno poravnani jedan sa drugim

Izaberite meni komandu View, Show Grid, ili koristite prečicu Command+G (Mac)/Control+G (Windows). Artboard i okolni prostor biće prekriveni mrežom, čineći da izgledaju kao grafički papir. Dodavanje tastera Shift prečici pruža Vam Snap to Grid (View, Snap to Grid).

Napomena

Setite se da razmak između linija mreže kontroliše Prefs. To je i mesto gde takođe možete da podešite i boju linija mreže.

Čas 2.

Savet

Po podrazumevanoj vrednosti, Illustratorova mreža pojavljuje se iza svih objekata na artboardu. Možete pomeriti mrežu napred u preference. Sa mrežom iza, lakše ćete moći da kažete koji je objekt ispunjen belom ili koji nije ispunjen, i mreža može služiti kao jedna alternativa lakog pristupa prozračnosti mreže.

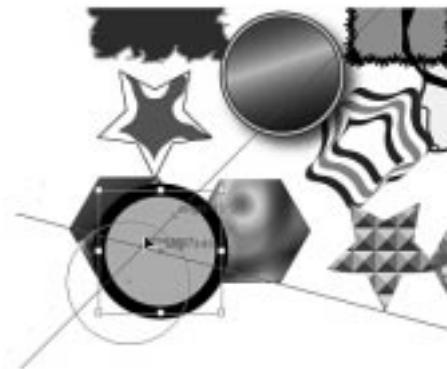
Rad sa Smart Guides

Meni komanda View, Smart Guides aktivira drugu vrstu Illustratorove vodice. Smart vodice su promenljivije i fleksibilnije od običnih vodica. Kada su aktivirane, pojavljuju se i nestaju dok vučete objekt na artboardu. U zavisnosti od toga koja su podešavanja selektovana u Preferences, vodice se prikazuju kada je objekt koji ste počeli da vučete u različitim pozicijama u odnosu na druge objekte na artboardu. Na primer, koristeći podrazumevane vrednosti, ako je jedan objekt prevučen do pozicije od 45° u odnosu na drugi objekt, pojaviće se smart vodica.

Smart vodice su veoma korisne kada postavljate odnose između tački na artboardu. Međutim, kada Illustrator sadrži mnogo objekata, smart vodice mogu biti više smetnja nego pomoć (videti sliku 2.16)

Slika 2.16

Sa svim objektima na artboardu, teško je reći koji ugao ili centar je smart vodica počela da koristi kao referensnu tačku.

Illustratorovi startup fajlovi

Kada startujete Illustrator, program čita Preferences fajlove da preuzme određena podešavanja. Prefs drži stvari upravo onako kakve su pozicije paleta, mrežna podešavanja, mesta plugins direktorijuma, i tako dalje. Napustite nekoliko drugih podešavanja koja se mogu naći u Illustratorovim startup fajlovima. Postoji jedan dstartup fajl za RGB dokumenta i drugi za CMYK fajlove. Kada startujete program, Prefs se očita. Kada startujete novi dokument, konsultuje se startup fajl. Veličina

strane i orijentacija, unapred dati font za kucanje, boje, uzorci, šare i još mnogo toga smešteno je u startup fajlu.

Zadatak: Kreiranje običajenog Startup fajla

Kasnije, kada ste opušteniji sa Illustratorom, imaćete dobru ideju o tome koju vrstu fajla ćete najradije kreirati. Na primer, ako je Vaš CMYK fajl obično veličine pisma, ili koristite portret orijentaciju, možda je podrazumevani CMYK fajl dobar. Ako, međutim, uvek radite u RGB kada kreirate web grafik, možda ćete poželeti drugačiji RGB startup fajl. Hajde da vidimo kako da kreiramo novi startup fajl.

1. Otvorite novi dokument, odredite veličinu i uverite se da ste čekirali RGB kao kolor mod.
2. Izmenite podešavanja dokumenta, lenjira i početne tačke, fonta, boja, i drugih opcija. Startup fajl određuje sadržaj uzorka, stilova, četkica, kao i simbol paleta, (naučiće o sadržaju ovih paleta u kasnijim časovima).
3. Nazovite fajl Adobe Illustrator Starup_RGB i sačuvajte ga u Adobe Illustrator direktorijumu. (Ne uključujte .ai fajl ekstenziju).
4. Napustite Illustrator.
5. Locirajte originalni Adobe Illustrator Starup_RGB fajl unutar Illustratorovog Plugins direktorijuma.
6. Promenite ime originala, dodajući stari ili neku modifikaciju imenu fajla.
7. Pomerite novokreirani Adobe Illustrator Starup_RGB fajl u Plugins direktorijum.

Sledeći put kada kreirate RGB dokument, biće korišćena Vaša omiljena podešavanja. Veličina strane i orijentacija nisu uzete iz startup fajla, ali bolje preslikajte podešavanja koja ste poslednja koristili.

Savet

Ako radite skup fajlova koji svi zahtevaju određeni deo artworka, dodajte ga startup fajlu. On će se zatim pojaviti na istom mestu u svakom dokumentu tog moda boje koji kreirate.

Deset preferenci i podešavanja (Settings) koje je potrebno da znate

Kao što je ranije obećano, ovde su neka podešavanja o kojima bi trebalo da budete obavešteni. Nakon što završite Čas 24 i postanete Illustrator korisnik, razmislite o ovim predlozima.

Čas 2.

- Preferences, General, Use Area Select: Kada je ova opcija čekirana, možete selektovati (učiniti aktivnim) bilo koji objekt klikom na njegovu konturu (spoljnu pravu) ili njegovu popunu (boju unutar njega). Ako nije čekirana, možete samo direktno kliknuti na pravu da selektujete objekt. Uopšte, ostavite Area Select aktiviranim.
- Preferences, General, Show Tool Tips: Neki ljudi smatraju da su ovi mali natpisi smetnja. Drugi ljudi nikad nisu čak ni primetili da su uključeni, zato što njihovi kurzori nikad ne ostanu na jednom mestu dovoljno dugo da bi Tool Tips "iskočio"! Nadalje možda Vam je potrebno da pretražite neke retko korišćene alate u ovoj knjizi ili Illustratorovom Helpu. Tool Tips će Vam pokazati odgovarajuće ime alata (videti sliku 2.17). Uopšte, ostavite ga čekiranim.

Slika 2.17

Tool Tips, kada je aktiviran, pojavljuje se kada kurzor ostaje nepomičan na jednoj ikoni Toolbox-a. Nestaju kada pomerite miš.

- Preferences, General, Disable Auto Add/Delete: Kada je čekiran, alat Pen neće automatski preći na Add Anchor tačku ili Delete Anchor Point alate. Čekirajte kvadratično kada kreirate mnogo pravih na malom prostoru, s druge strane ostavite ga nečekiranim. Ovo je jedna od preferences koja se može uključivati i isključivati nekoliko puta u toku jednog kreativnog popodneva. Osetite se slobodnim da podešite Prefs da se sretne sa specifičnom situacijom, čak i ako se ta situacija menja iz minuta u minut.
- Preferences, General, Transform Pattern Tiles: Kada nije čekirana, šara koja ispunjava objekat će ostati orijentisana naspram vrha strane kada rotirate ili na drugi način transformišete objekt. Kada je čekirana, šara ispune rotiraće se sa objektom, kao što je prikazano na slici 2.18.

Podešavanje Illustratora

Slika 2.18

Levo je originalni objekt. U sredini, objekt je rotiran, ali je šara još uvek orijentisana vertikalno. Desno, Transform Pattern Tiles opcija je čekirana, i objekt i šara su rotirani.

- Preferences, General, Scale Strokes & Effects: Ako je potrebno da promenite veličinu nečega, ali Vam je isto tako potrebno i da gledate isto, ovaj kvadratić bi morao da bude čekiran. Pogledajte sliku 2.19 za vizuelno poređenje. Setite se da takođe možete kontrolisati ovo u prozoru dijaloga za Object, Transform, Scale i dvostrukim klikom na ikonu alata Scale u Toolboxu. Držite se toga bez obzira da li je uopšte potrebno da skalirate konture i efekte, ili ne i zatim se odlučite za način na koji želite to da radite kao podrazumevani. Čekirajte ili odčekirajte opciju u Preferences.

Slika 2.19

Kada je objekt levo skaliran na 50%, njegov izgled se značajno menja zavisći od toga da li je, ili nije i kontura skalirana.

- Preferences, Type & Auto Tracing, Type Area Select: Kao Area Select za objekte, ovo Vam omogućava da kliknete bilo gde na slovo da ga selektujete. Kada nije čekirana, biće potrebno da budete veoma precizni i kliknete direktno na osnovnu liniju slova da ga selektujete.

Setite se da će se alati za selekciju, kurzori promeniti da pokažu kada ste u pravoj tački. Pojaviće se mali crni kvadrat u donjoj desnoj strelici.

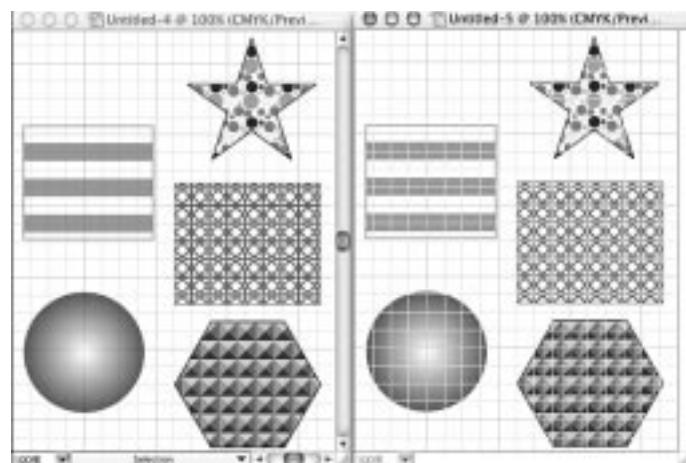

Čas 2.

- Preferences, Guides & Grid, Grids in Back: Uporedite razlike prikazane na slici 2.20. Primećujete kako Vam postojanje mreže iza omogućava da vidite prozračnost. Odčekirajte i primetićete kako postojanje mreže ispred može sakriti pravougaonike koji su vezani za nju. Zadržite mrežu iza.

Slika 2.20

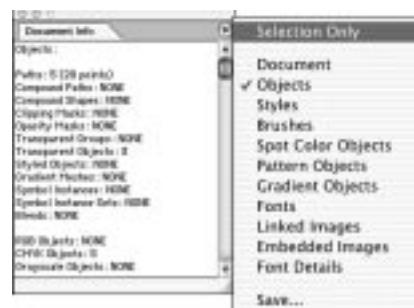
Isti skup objekata je prikazan sa mrežom iza (levo) i ispred (desno)

- Window, Document Info: Ova paleta, prikazana na slici 2.21, je bogatstvo informacija o ilustraciji. Kao što možete videti na vrhu meni palete, možete izabrati da prikažete informacije o tekućim selektovanim objektima, ili o dokumentu u celini. Odčekirajte opciju Selection Only tako da možete dobiti celokupan uvid u dokument. Čekirajte opciju i možete raditi stvari kao što je čekiranje složenih prava da vidite koliko tačaka ona ima.

Slika 2.21

Meni paleta omogućava da izaberete koje informacije želite da prikažete, kako delimično tako i o celom dokumentu

- File, Document Setup, Split Long Paths: U Printing & Export panelu Document Setup prozora, naći ćete ovaj checkbox. Ako (ali samo ako) imate problema sa izlaskom ilustracije na laserskom štampaču ili uređaju za podešavanje slike, pokušajte ovo: Otvorite kopiju fajla, čekirajte ovaj kvadrat, sačuvajte i zatvorite dokument. Kada ga ponovo otvorite, složena prava biće podeljena na male prave (objekte). Olakšaće Vam uklanjanje problema, ali će prikazati problematiku ilustracije. (Zato savetujemo da uradite ovo sa kopijom slike).
- File, Document Setup, Use Page Setup: U Artboard panelu Document Setup dijalog prozora, videćete Use Page Setup. Čekiranje ovog kvadrata automatski podešava artboard da prilagodi dimenzije i margine tekućim opcijama štampača. Izuzev ako radite na delu slike koja mora biti štampana na više papira, koristite ovu opciju.

Pregled

U ovom času ste naučili mnogo o tome kako da prilagodite Illustrator. Dosta toga je samo nejasna teorija i strana terminologija. Međutim, kako napredujemo kroz preostale časove, sve će postajati jasno, mladi Grashopere! Kasnije, ćete videti ove termine ponovo, naučićete tehnikе pored tema, i mislićete :"Ah-ha! Ja mogu podesiti ovo u Preferencesu!"

Takođe ćete naučiti o Document Setupu, lenjirima, mrežama, vođicama, prečicama i čak o startup fajlovima. Više od bilo kog časa u ovoj knjizi, ovo su delovi na koje ćete željeti da se vratite. Kada Vam postane udobno u Illustratoru, setite se gde treba da dođete da pokažete kako da podesite Preferences, uradite izmene u podešavanjima dokumenta, primenite prečice i kreirate startup fajl.

Radionica

Hajde, pojačajte neke od ovih koncepta časova prilagođavanja sa par pitanja sa odgovorima, nekim pitanjima sa nekoliko mogućih odgovora i nekim priručnim vežbanjima.

Pitanja i odgovori

- P** Postoje li preference koje se mogu izmeniti?
- O** Zapravo, ne možete menjati bilo koju preferencu dok ih ne shvatite. Svaka opcija u Preferences može biti izmenjena s razlogom, ali menjanje bez svrhe ili razumevanja može napraviti ozbiljne probleme.

Čas 2.

P Hajde da kažemo da sam slučajno izmenio neke preference oko kojih nisam sмео čаčkati. Šta mogu da uradim?

O Jednostavno napustite Illustrator i izbrišite preferences fajl. Sledeći put kada startujete program, podrazumevana podešavanja biće obnovljena.

P Da li je startup fajl važan?

Bez startup fajla, Illustrator može još uvek da kreira novi dokument od datog kolor moda koristeći skup podrazumevanih vrednosti proizvođača. Međutim, morate biti sigurni da uvek koristite validni startup fajl i za RGB i CMYK u Plugins direktorijumu. (Ali ne brišite originalne fajlove sve dok se ne uverite da Vaše zamene rade.)

Kviz

1. Izmene su učinile da Illustratorove preferences...
  - a. ne utiču sve dok ne restartujete Illustrator
  - b. utiču sve dok ne restartujete Illustrator
  - c. se primenjuju na sva otvorena dokumenta u Illustratoru.
  - d. primenjuju se samo na dokument otvoren u tom trenutku.
2. Izmene su učinile da Document Setup...
  - a. ne utiču sve dok ne restartujete Illustrator
  - b. utiču sve dok ne restartujete Illustrator
  - c. se primenjuju na sva otvorena dokumenta u Illustratoru.
  - d. primenjuju se samo na dokument otvoren u tom trenutku.
3. Illustrator Vam omogućava da примените koje prečice sa tastature?
  - a. Bilo koje, koje još uvek nisu primenjene.
  - b. Većinu alata i meni komandi.
  - c. Samo alate.
  - d. Samo meni komande.
4. Menjajući jedinicu mere lenjira automatski menjate razmak mreže?
  - a. Tačno
  - b. Pogrešno

Odgovori Kviza

1. c. Svi otvoreni dokumenti od tačke koja dalje odražava nova Preferences podešavanja.
2. d. Document Setup je samo za taj jedan dokument.
3. b. Možete izmeniti postojeću prečicu ili dodati novu.
4. b. Pogrešno. Dve jedinice se podešavaju nezavisno.

Vežbanja

1. Otvorite novi fajl. Prikažite lenjire. Prevcuite vodice, mnogo vodica prema artboardu od lenjira. Otkočite vodice koristeći meni komandu View, Guides, Unlock Guides. Vežbate koristeći alat Move da preuređite vodice. Kada uradite, zatvorite bez čuvanja.
2. Otvorite novi fajl. Prikažite mrežu koristeći prečice sa tastature. (Ako ste zaboravili, naći ćete je do meni komande View, Show Grid). Koristite Preferences da izmenite razmak mreže. Ne menjajte samo "Gridline every" podešavanje, i ne eksperimentišite sa "Subdivisions". Sakrijte mrežu i isključite Snap to Grid i ostavite dokument otvoren za sledeće vežbanje.
3. Pritisnite M da aktivirate alat Rectangle. Kreirajte nekoliko pravougaonika po artboardu kliknući i prevlačeći alatom Rectangle. (Naučićete više o kreiranju objekata u sledećem času). Sada pritisnite V na tastaturi da aktivirate alat Move. Odaberite meni komandu View, Smart Guides. Kliknite na bilo koji pravougaonik blizu centra artboarda i vucite ga okolo. Osetite kako smart vodice rade, kada se prikazuju i šta označavaju.

blanko